

C1 - 3

Aydın ÖRDEK

Araş. Gör.

Ankara Üniversitesi SBF Maliye Bölümü

AKADEMYA BİLİM ve YABANCILAŞMA ÜZERİNE BİR DENEME

Bu yazı, bir insan konseptine yaslanarak, ki bu bir zorunluluk olarak “İnsan nasıl insan olmuştur?” sorusuna cevapla “İnsan, *olan* ve *bilen* bir varlıktır.” önermesi etrafında biçimlenir, insanın bilme ediminin yabancılaştırıcı doğasının ilkel bir analizi ile başlamaktadır. Buna göre, olma-bilme kavramsallaştırmasının çözüleceği kategori olarak *tanrı* alınmıştır ve *insan* tanrı kategorisi esas alınarak çözümlenmiştir. Böylelikle çözümlemenin merkezine alınan insan konseptinin doğasının ne veçhile yabancılaşmayı bağrında taşıdığı ortaya konmaya çalışılmıştır. Asıl olarak ise, söz konusu yabancılaşmanın kurumsallaşma mekanı ve iktidarını yabancılaştırma ekseninde kuran kapitalizmin hayati kurumlarından biri olan akademi konu edinilmiştir, bu nedenle de bilim. Birer burjuva kurumu olarak neşet edip burjuva toplumunu kurulmasında ve ayakta kalmasında kilit öneme sahip oldukları su götürmez yüksek öğretim kurumlarının toplumsal-iktisadi form içindeki yerlerinin özgünlüğü, çözümlemenin merkezine alınan insan konseptine yaslanarak tespit edilmeye çalışılmıştır. Yazının bu baptaki temel iddiası, burjuva toplumunda bilmenin kurumsallaşmasının, insan konseptinin öngördüğü insan doğasının kuşatıcı, sosyo-psikolojik istismarı olduğudur ve bunu olanaklı kılan *modern bireydir*. Sona doğru, bu kurumlar içinde inşa edici bir unsur olarak akademisyenlik, toplumsal-iktisadi formla olan bağı ile ele alınmıştır. Bu bahiste ise başat iddia, akademisyenin mülkiyeti topluma ait bilginin üreticisi olarak bir hakikat neferi olmak zorunda oluşu ile yapıyı yeniden üretmek zorunda olduğudur. Burada dikkate değer husus, bilgi-mülkiyet ilişkisinin ortaya konduğu özgün bağlamdır, bilginin mülk oluşudur. Bu çerçevede Türkiye’de bir muhalefet odağı olarak görüle gelen yüksek öğretim kurumlarının niteliği, sol akademisyenliğin açmazları ve yabancılaştırma işlevleri ortaya konmaya çalışılmıştır. Bu son bahisteki iddia, Türkiye’de burjuvazinin sosyo-psikolojik süreçlerle sol akademisyeni kendi iktidarı ekseninde mükemmel bir biçimde kurduğudur.